

สำเนา บันทึกข้อความ

สนพ.	16.30
เลขรับ	15 ก.พ.
วันที่	15 ก.พ.
ผู้รับ	

ส่วนราชการ สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ ส่วนวิจัยและพัฒนา โทร. ๐ ๒๖๔๘ ๒๓๒๓ ต่อ ๑๕๐๗-๘

ที่ นร ๐๒๒๐.๐๕/ ๑ ๓๑๙

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง รายงานผลการศึกษาของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ วุฒิสภา

เรียน ผชช./ผอ.สทท./ผอ.สวท./ผอ.สนช./ผอ.สพป./ผอ.สปต./ผอ.สปช. 1-8/ปชส.75 จังหวัด/อสช./
ทุกส่วน สนพ. (สผค.,สปผ.,สคพ.)

เพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

๑. ข้อเท็จจริง

๑.๑ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้ง กปส. เรื่อง รายงานผลการศึกษาของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญติดตาม เร่งรัด ประเมินผลการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ วุฒิสภาเกี่ยวกับนโยบายด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมทั้งได้เสนอข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ให้หน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องนำไปพิจารณา และแจ้งผลการดำเนินการให้ สสน. ทราบเพื่อนำเรียน รมต.นร (นายองอาจ คล้ามไพบูลย์) ต่อไป

๑.๒ รปส. (นายธีระพงษ์ โสตาศรี) มีหนังสือมอบหมาย สนพ. ให้ดำเนินการและรายงานผลความคืบหน้าให้รับทราบ พร้อมนี้ได้กรุณาสรุป “ข้อเสนอแนะคณะกรรมการวิชาการด้านการประชาสัมพันธ์ในคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ วุฒิสภา” เพื่อให้ สนพ. แจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการประชาสัมพันธ์ของ กปส. ทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

๒. ข้อพิจารณา

เพื่อให้เป็นไปตามบัญชา รปส. (นายธีระพงษ์ฯ) รวมทั้ง สนพ. พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า รายงานผลการศึกษาของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ วุฒิสภา ดังกล่าวข้างต้น เป็นการศึกษาปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ของรัฐในการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นปัญหาการสื่อสาร ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน จึงเห็นสมควรแจ้งหน่วยงานของ กปส. ที่รับผิดชอบการผลิตและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อทุกช่องทาง ประกอบด้วย สื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ อิเล็กทรอนิกส์ กิจกรรมสิ่งพิมพ์ และสื่ออื่นๆ ให้นำข้อมูลไปปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป ดังรายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แจ้งเวียนทาง Intranet โดยสามารถ Download เอกสารภายใต้ชื่อ “รายงานผลการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

เรียน ผอ.สนพ.

เพื่อโปรดพิจารณาลงนาม

ผ.สวท.

(นางธารทิพย์ ทองงามขำ)

ผอ.สนพ.

ลงนามแล้ว

(นางธารทิพย์ ทองงามขำ)

ผอ.สนพ.

ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการการวิสามัญฯ วุฒิสภา

เรื่อง ประเด็นปัญหาการสื่อสารของรัฐในการแก้ไขปัญหา

จังหวัดชายแดนภาคใต้

สรุปโดย รองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ (นายธีระพงษ์ โสดาศรี)

ประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะ

1. ความเป็นอิสระของสื่อมวลชนที่ปราศจากการกำกับดูแลตรวจสอบ

1.1 สื่อมวลชนเสนอข่าว และภาพข่าวเหตุการณ์การก่อการร้าย ที่แสดงถึงความรุนแรง โหดร้าย แสดงนัยถึงความแปลกแยกกันของคนสองกลุ่มที่มีเชื้อชาติต่างกัน ก่อให้เกิดความหวาดระแวงไม่ไว้วางใจ ซึ่งกันและกันในสังคม

1.2 ข่าวร้ายมีปริมาณมากเกินไป และมีเนื้อหาที่บรรยายความเหี้ยมโหดอย่างละเอียด ในขณะที่ข่าวการปราบปรามจับกุมลงโทษ ผู้ก่อการร้าย ของหน่วยงานรัฐมีน้อยมาก ก่อให้เกิดกระแสสังคมที่เป็นผลด้านลบ กับภูมิภาคและประชาชนในพื้นที่ เป็นการสร้างมุมมองในลักษณะที่กลุ่มก่อการร้ายมีแนวร่วมที่เห็นด้วยกับการก่อการร้ายมากมาย สามารถมีอิทธิพลครอบคลุมพื้นที่เหนืออำนาจรัฐ ก่อให้เกิดภาพลักษณ์อันน่าสะพรึงกลัวต่อสถานการณ์ สร้างความหวาดกลัวเสียขวัญ ตื่นตระหนกต่อสถานการณ์จนเกินเลยจากความ เป็นจริงเสมือนเป็นดินแดนที่มีภาวะสงคราม เพิ่มอิทธิพลให้กับกลุ่มก่อการร้าย ในขณะที่อำนาจรัฐเสมือน ถูกบั่นทอนลง

1.3 ผู้นำเสนอข่าวต้องการให้ข่าวสารของตนมีสีสันน่าสนใจ หรือบรรณาธิการข่าวอาจเลือกนำเสนอ โดยคำนึงถึงความนิยมของผู้ชมอันหมายถึงผลเชิงพาณิชย์ที่จะตามมาเป็นสำคัญ ทำให้หลายต่อหลายครั้งมีการ ประโคมข่าวที่ไม่มีความรุนแรงให้กลายเป็นข่าวใหญ่ในหนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง หรือบางข่าวก็นำเสนอไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

1.4 ความนิยมใช้ภาษาที่ดูเด็ดรุนแรงในการพาดหัวข้อข่าว โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดแก่ ผู้คนและสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งผลกระทบที่เด่นชัดประการหนึ่งคือ ทำให้คนนอกพื้นที่ไม่กล้าเดินทางท่องเที่ยวหรือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส หรือแม้แต่ใน จังหวัดสงขลา ขณะที่ข้อมูลจากพื้นที่ระบุว่าประชาชนไม่ต้องการเห็นการเผยแพร่ในลักษณะดังกล่าว แต่ต้องการให้ทุก ๆ สื่อ เสนอข่าวอย่างสร้างสรรค์ไม่กระพือโหมความรุนแรงและเพิ่มการนำเสนอข่าวด้าน ศิลปวัฒนธรรมถึงความสัมพันธ์อันดีของผู้คนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

รัฐควรขอความร่วมมือสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ให้มีการควบคุมการเสนอข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายอย่างมีความรับผิดชอบ ตรงไปตรงมา ไม่มีการแต่งเติมขยายความให้เกิดนัยของความแตกแยก และความรุนแรง และตื่นตระหนก ควรแยกแยะข่าวอาชญากรรมทั่วไปกับข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบให้ ชัดเจน เพื่อสังคมจะได้ลดความตื่นตระหนกต่อความรุนแรง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์โดยรวมของ ประเทศชาติเป็นสำคัญ

2. รัฐควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการสื่อสารในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ควรให้ความสำคัญอย่างเพียงพอกับการสื่อสารมวลชนเชิงรุกว่าเป็นงานจิตวิทยามวลชน ที่สร้างเอกลักษณ์ของชาติไทย ในขณะเดียวกันก็สามารถคงไว้ซึ่ง อัตลักษณ์ของคนในท้องถิ่น

ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีรากฐานมาจากการที่กลุ่มก่อการร้ายดำเนินการทำงานด้านจิตวิทยามวลชนอย่างได้ผล โดยปลูกฝังค่านิยมแนวคิดที่เป็นปฏิปักษ์กับรัฐและคนต่างศาสนาให้กับกลุ่มเด็กเล็ก ตั้งแต่ก่อนวัยเรียน และเยาวชน อย่างต่อเนื่องและยาวนาน

ข้อเสนอแนะ

1) รัฐควรให้มีหน่วยงานด้านนโยบาย และหน่วยงานยุทธการสื่อสารเชิงรุกและด้านการประชาสัมพันธ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เร่งการสื่อสารมวลชนเพื่อให้เกิดเอกลักษณ์และ อัตลักษณ์ของความเป็นชาติไทย แต่คงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของคนแต่ละเชื้อชาติ

2) ประชาสัมพันธ์ในเรื่องค่านิยมที่ดีงาม และเสริมสร้างให้เด็ก เยาวชนตลอดจนประชาชนในวัยทำงาน เกิดความตระหนักในคุณค่าของการมีอาชีพ กับมีความภาคภูมิใจที่จะประกอบอาชีพที่สุจริตดีงามและมั่นคง ยั่งยืน มากกว่ามองเพียงจำนวนค่าจ้างเป็นหลัก

3) เร่งการประชาสัมพันธ์เรื่องพิษภัยจากยาเสพติดอย่างเร่งด่วนเข้มข้น เนื่องจากมีเด็กและเยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เสพติดยาเป็นจำนวนมาก ซึ่งความรู้ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนโดยตรง ทั้งพ่อแม่ก็จะได้นำความรู้ไปบอกสอนให้ลูกได้เข้าใจโทษภัยร้ายแรงของยาเสพติด ก่อนที่ลูกจะเข้าสู่วัฏเวียนอีกด้วย

4) สร้างบุคคลต้นแบบตัวอย่างที่ดีงาม โดยเปิดโอกาสให้บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพต่าง ๆ มาเป็นตัวอย่างต้นแบบให้เยาวชนได้ยึดเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

3. ช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีไม่เพียงพอ

3.1 การสื่อสารมวลชนขาดประสิทธิภาพ ปัจจุบันพบว่าช่องทางการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐ อาศัยสถานีวิทยุและโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์หรือสื่อมวลชนที่มีรัฐเป็นเจ้าของ กิจการเป็นหลักแต่ก็ทำได้น้อยมาก เนื่องจากผังเวลาของสถานีเกือบทุกสถานีที่เป็นที่นิยมของประชาชนนั้นมีเจ้าของ มีผู้ถือสัมปทานอยู่แล้วจึงไม่อาจสอดแทรกเข้าไปได้โดยง่าย ดังนั้นในการประชาสัมพันธ์ผลงานของหน่วยงานโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนจึงไม่อาจทำได้สะดวก เพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อเวลาจำนวนมาก และแต่ละหน่วยงานก็ไม่มียกงบประมาณเพื่อการนี้

3.2 ในหลายหน่วยงานของรัฐมีสถานีวิทยุกระจายเสียงของตนเองอยู่แล้ว แต่เนื่องจากขาดการบริหารจัดการที่ดี ไม่มีการจัดผังรายการที่เป็นที่นิยมของประชาชน ไม่มีนักจัดรายการที่ดีและเข้าถึงความต้องการของประชาชน สถานีวิทยุหลายแห่งของทางราชการจึงถูกปล่อยทิ้งร้างไว้เป็นจำนวนมาก

ข้อเสนอแนะ

- 1) รัฐควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐในระดับท้องถิ่นลงทุนด้านการสื่อสาร เพื่อมีสถานีวิทยุหรือโทรทัศน์เป็นของตนเอง เป็นการเพิ่มช่องทางการสื่อสารของรัฐสู่ประชาชน
- 2) รัฐต้องลงทุนในการสร้างรายการที่ดี สร้างผู้จัดรายการมีคุณภาพและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อมวลชนของรัฐสนองตอบนโยบายการสื่อสารมวลชนของรัฐอย่างมีทิศทางและมีประสิทธิภาพ
- 3) การบริหารจัดการสถานีวิทยุ โทรทัศน์ของหน่วยงานภาครัฐควรเปิดโอกาสให้คนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการให้มากที่สุด

4. ปัญหาการใช้ภาษาในการสื่อสาร

จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ภาษาไทยและภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาหลักที่ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ใช้เพื่อการสื่อสารในสังคม

ภาษาไทยเป็นภาษาราชการแต่คนส่วนใหญ่ในสังคมสื่อสารกันโดยใช้ภาษามลายูถิ่นในการสื่อสาร ประชาชนจำนวนไม่น้อยโดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลชนบทมีการศึกษาน้อยหรือไม่มีการศึกษาเลย อ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้ทุกภาษา ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเข้าถึงกับประชาชน รัฐจะต้องดำเนินการให้มีการสื่อสารโดยใช้ภาษามลายูถิ่นควบคู่กันไปกับการใช้ภาษาไทย

ข้อเสนอแนะ

- 1) รัฐควรมีทัศนคติที่ตอบสนองความเป็นจริง ในการใช้ภาษาของคนในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้สามารถใช้ภาษาได้ทั้งภาษามลายูและภาษาไทย ซึ่งควรถือเป็นเรื่องของความมีเสน่ห์ ความสวยงาม ความทันสมัย ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับทุก ๆ ฝ่ายมากกว่าการบังคับให้ใช้ภาษาใดภาษาหนึ่ง
- 2) รัฐควรให้ความสำคัญถึงวิธีการสื่อสารด้านภาษาที่ได้ผล เป็นหลักมากกว่าเพื่อให้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ ทั้งที่เป็นชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมสามารถเข้าใจถึงสิ่งที่รัฐต้องการที่จะสื่อไปถึง และในขณะเดียวกันก็สามารถสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันของประชาชน

5. แนวนโยบายในการใช้ภาษาในการสื่อสารและข้อมูลของรัฐที่ไม่เพียงพอ และมีความแม่นยำของการสื่อสารในพื้นที่

5.1 ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีนักจัดรายการวิทยุและโทรทัศน์จำนวนหนึ่ง จะสื่อสารในรายการด้วยภาษามลายูถิ่นสลับกับการใช้ภาษาไทย ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องดีในแง่ของ การสร้างความผสมผสานกันทางวัฒนธรรม ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันและกันของคนสองกลุ่ม แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนทางด้านแนวคิด การใช้สองภาษาคู่ขนานเป็นความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมเป็นจุดแข็งและความสวยงามของสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้

5.2 ข้อมูลและข่าวสารการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่มีไม่เพียงพอและขาดความแม่นยำ มีความขัดแย้งกันก่อให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยในความจริงใจของรัฐในการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4

ข้อเสนอแนะ

1) รัฐควรจัดอบรมด้านภาษา วัฒนธรรม และความรู้เกี่ยวกับแนวนโยบายรัฐให้แก่นักจัดรายการชาวบ้านที่ใช้ภาษามลายูถิ่นในการสื่อสารและนักจัดรายการในสื่อกระแสหลัก เพื่อให้คนเหล่านั้นมีความชำนาญและแม่นยำการใช้ภาษาตลอดจนมีทัศนคติที่สอดคล้องกับแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาพื้นที่มากยิ่งขึ้น เนื่องจากประชาชนบางส่วนของประเทศมาเลเซียสามารถรับชมรายการวิทยุและโทรทัศน์ของไทยได้ ซึ่งจะได้ประโยชน์ทั้งในแง่การเผยแพร่วัฒนธรรมพร้อมกับช่วยให้ประชาชนของประเทศเพื่อนบ้านเข้าใจในแนวนโยบายของรัฐไทยอย่างถูกต้องด้วยในเวลาเดียวกัน

2) ส่งเสริมการผลิตรายการวิทยุและโทรทัศน์ทั้งภาคภาษาไทยและภาษามลายูถิ่นที่เน้นการสื่อสารกับประชาชน และผู้ที่อาศัยอยู่ตามตะเข็บชายแดนไทย-มาเลเซีย โดยอาจเป็นรายการข่าวสารบ้านเมืองและนโยบายหรือกิจกรรมที่รัฐต้องการเผยแพร่ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐกับท้องถิ่น

3) เปิดโอกาสให้คนในชุมชนที่เป็นนักประชาสัมพันธ์ชาวบ้าน หรือผู้จัดรายการชาวบ้านที่มีเป็นจำนวนมากในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเป็นนักประชาสัมพันธ์ของรัฐในชุมชน

.....

สรุปโดย รองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ (นายธีระพงษ์ โสศาศรี)

รายงานผลการพิจารณาศึกษา
ของคณะกรรมการการวิสามัญฯ วุฒิสภา
เรื่อง ประเด็นปัญหาการสื่อสารของรัฐในการแก้ไขปัญหา
จังหวัดชายแดนภาคใต้

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
รับที่ 30073
วันที่ 14 ตุลาคม 14.00 น.

ที่ สว(กมธ๒) ๐๐๑๐/ ๒๕๐๕

คณะกรรมการการวิสามัญ วุฒิสภา
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๓

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาการศึกษาของคณะกรรมการการวิสามัญ
๑๔ ธ.ค. ๕๓ กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สนม. 3 สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการศึกษา

ด้วยคณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลการประชาสัมพันธ์ ในคณะกรรมการ
4 S.A. 2553 วิสามัญติดตาม เร่งรัด ประเมินผลการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ วุฒิสภา
๒๔ ธ.ค. ๕๓ ได้พิจารณานโยบายด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
ซึ่งสะท้อนปัญหาการสื่อสารและความต้องการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในพื้นที่ รายละเอียดปรากฏ
ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ คณะกรรมการฯ เห็นว่าข้อมูลดังกล่าวน่าจะเป็นประโยชน์กับประชาชน ในพื้นที่
จังหวัดชายแดนภาคใต้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควร

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลตำรวจเอก

(สุนทร ชัยขวัญ)

ประธานคณะกรรมการการวิสามัญติดตาม เร่งรัด
ประเมินผลการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

สำนักกรรมการ ๒

กลุ่มงานคณะกรรมการการวิสามัญ ๓

โทร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๔-๕

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๕

โทร ๐ ๒๘๓๑ ๕๘๘๕-๗ (ศูนย์ประสานงานข้อมูลด้านกรรมการ)

รายงานผลการศึกษา

เรื่อง ประเด็นปัญหาการสื่อสารของรัฐในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

โดย คณะอนุกรรมการด้านการประชาสัมพันธ์ ในคณะกรรมการการวิสามัญติดตาม เြงรัด ประเมินผลการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ วุฒิสภา

ข้อเท็จจริง หลักการและเหตุผล

การเผยแพร่นโยบายของรัฐไปสู่ประชาชนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยูกระยายเสียง วิทยูโทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเครื่องมือสื่อสารใดๆ เป็นภารกิจ สำคัญประการหนึ่งที่รัฐและผู้เกี่ยวข้องไม่อาจละเลย หากรัฐต้องการความร่วมมือจากพลเมือง ในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาปากท้องหรือปัญหาจากพิบัติ ภัยนานาประการ ตลอดจนต้องการความร่วมมือในการพัฒนาชาติด้วยระบบระเบียบกระบวนการ ต่างๆ

รัฐควรส่งเสริม ให้มียุทธศาสตร์ และยุทธวิธีในการพัฒนา ทรพยากรด้านการสื่อสารที่มีอยู่ ให้เป็นสื่อที่มีคุณธรรม มีคุณภาพ และมีศักยภาพที่จะส่งข้อมูล ความรู้ ความคิดและแนวนโยบาย ทั้งหลาย ให้เข้าถึงยังพลเมืองของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ที่สำคัญที่สุดคือ ต้องเป็นการสื่อสารที่สร้างให้เกิดความเข้าใจอันดี ระหว่างประชาชน โดย พยายามอย่างที่สุดที่จะก้าวข้ามพรมแดนด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรมหรืออคติใดๆ อัน เป็นอุปสรรคต่อการอยู่ร่วมกันด้วย

คณะอนุกรรมการด้านการประชาสัมพันธ์ ในคณะกรรมการการวิสามัญ ติดตาม เเรงรัด ประเมินผลการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้พิจารณาศึกษาปัญหา ด้านการประชาสัมพันธ์แล้วเห็นว่าหน่วยงานด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารมวลชนในพื้นที่ ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

ประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะ

๑. ความเป็นอิสระของสื่อมวลชนที่ปราศจากการกำกับดูแลตรวจสอบ

๑.๑ สื่อมวลชนเสนอข่าว และภาพข่าวเหตุการณ์การก่อการร้าย ที่แสดงถึงความรุนแรง โหดร้ายแสดงนัยถึงความแปลกแยกกันของคนสองกลุ่มที่มีเชื้อชาติต่างกัน ก่อให้เกิดความ หวาดระแวงไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกันในสังคม

๑.๒ ข่าวร้ายมีปริมาณมากเกินไป และมีเนื้อหาที่บรรยายความเหี้ยมโหดอย่างละเอียด ในขณะที่ข่าวการปราบปรามจับกุมลงโทษ ผู้ก่อการร้าย ของหน่วยงานรัฐ มีน้อยมาก ก่อให้เกิด กระแสสังคมที่เป็นผลด้านลบ กับภูมิภาคและประชาชนในพื้นที่ เป็นการสร้างมุมมองในลักษณะที่ กลุ่มก่อการร้ายมีแนวร่วมที่เห็นด้วยกับการก่อการร้ายมากมาย สามารถมีอิทธิพลครอบคลุมพื้นที่ เหนืออำนาจรัฐก่อให้เกิดภาพลักษณ์อันน่าสะพรึงกลัวต่อสถานการณ์ สร้าง ความหวาดกลัว

เสียขวัญ ตื่นตระหนกต่อสถานการณ์จนเกินเลยจากความเป็นจริงเสมือนเป็นดินแดนที่มีภาวะสงคราม เพิ่มอิทธิพลให้กับกลุ่มก่อการร้าย ในขณะที่อำนาจรัฐเสมือนถูกบั่นทอนลง

๑.๓ ผู้นำเสนอข่าวต้องการให้ข่าวสารของตนมีสีสันน่าสนใจ หรือบรรณาธิการข่าวอาจเลือกนำเสนอโดยคำนึงถึงความนิยมของผู้ชมอันหมายถึงผลเชิงพาณิชย์ที่จะตามมาเป็นสำคัญ ทำให้หลายต่อหลายครั้ง มีการประโคมข่าวที่ไม่มีความรุนแรงให้กลายเป็นข่าวใหญ่ในหนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง หรือบางข่าวก็นำเสนอไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

๑.๔ ความนิยมใช้ภาษาที่ดูเด็ดขาดรุนแรงในการพาดหัวข่าวโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดแก่ผู้คนและสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งผลกระทบที่เด่นชัดประการหนึ่งคือ ทำให้คนนอกพื้นที่ไม่กล้าเดินทางท่องเที่ยวหรือกระทำการกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลาราธิวาส หรือแม้แต่ในจังหวัดสงขลา ขณะที่ข้อมูลจากพื้นที่ระบุว่าประชาชนไม่ต้องการเห็นการเผยแพร่ในลักษณะดังกล่าว แต่ต้องการให้ทุกๆ สื่อ เสนอข่าวอย่างสร้างสรรค์ไม่กระพือโหมความรุนแรงและเพิ่มการนำเสนอข่าวด้านศิลปวัฒนธรรมรวมถึงความสัมพันธ์อันดีของผู้คนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

รัฐควรขอความร่วมมือสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ให้มีการควบคุมการเสนอข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายอย่างมีความรับผิดชอบ ตรงไปตรงมา ไม่มีการแต่งเติมขยายความให้เกิดภัยของความแตกแยก และความรุนแรง และตื่นตระหนก ควรแยกแยะข่าวอาชญากรรมทั่วไปกับข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบให้ชัดเจน เพื่อสังคมจะได้ลดความตื่นตระหนกต่อความรุนแรง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์โดยรวมของประเทศชาติเป็นสำคัญ

๒. รัฐควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการในการสื่อสารในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ควรให้ความสำคัญอย่างเพียงพอกับ การสื่อสารมวลชนเชิงรุกว่าเป็นงานจิตวิทยามวลชน ที่สร้างเอกลักษณ์ของชาติไทย ในขณะเดียวกันก็สามารถคงไว้ซึ่ง อัตลักษณ์ของคนในท้องถิ่น

ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีรากฐานมาจากการที่กลุ่มก่อการร้ายดำเนินการทำงานด้านจิตวิทยามวลชนอย่างได้ผล โดยปลูกฝังค่านิยมแนวคิดที่เป็นปฏิปักษ์กับรัฐและคนต่างศาสนาให้กับกลุ่มเด็กเล็ก ตั้งแต่อ่อนวัยเรียน และเยาวชน อย่างต่อเนื่องและยาวนาน

ข้อเสนอแนะ

๑) รัฐควรมีหน่วยงานทางด้านนโยบาย และหน่วยงาน ยุทธการการสื่อสารเชิงรุก และด้านการประชาสัมพันธ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เร่งการสื่อสารมวลชนเพื่อให้เกิดเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของความเป็นชาติไทย แต่คงไว้ซึ่ง อัตลักษณ์ของคนแต่ละเชื้อชาติ

๒) ประชาสัมพันธ์ในเรื่องค่านิยมที่ดีงาม และเสริมสร้างให้เด็ก เยาวชนตลอดจนประชาชนในวัยทำงาน เกิดความตระหนักในคุณค่าของการมีอาชีพ กับมีความภาคภูมิใจที่จะประกอบอาชีพที่สุจริตดีงามและมั่นคงยั่งยืน มากกว่ามองเพียงจำนวนค่าจ้างเป็นหลัก

๓) เร่งการประชาสัมพันธ์เรื่องพิษภัยจากยาเสพติดอย่างเร่งด่วนเข้มข้น เนื่องจากมีเด็กและเยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เสพติดยาเกินเป็นจำนวนมาก ซึ่งความรู้ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนโดยตรง ทั้งพ่อแม่ก็จะได้นำความรู้ไปบอกสอนให้ลูกได้เข้าใจโทษภัยร้ายแรงของยาเสพติด ก่อนที่ลูกจะเข้าสู่ยุบร้อนอีกด้วย

๔) สร้างบุคคลต้นแบบตัวอย่างที่ดีงาม โดยเปิดโอกาสให้บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพต่างๆ มาเป็นตัวอย่างต้นแบบให้เยาวชนได้ยึดเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

๓. ช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีไม่เพียงพอ

๓.๑ การสื่อสารมวลชนขาดประสิทธิภาพ ปัจจุบันพบว่าช่องทางการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐ อาศัยสถานีวิทยุ และ โทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ หรือ สื่อมวลชนที่มีรัฐเป็นเจ้าของกิจการเป็นหลักแต่ก็ทำได้น้อยมาก เนื่องจาก ฝั่งเวลาของสถานีเกือบทุกสถานีที่เป็นที่นิยมของประชาชนนั้นมีเจ้าของ มีผู้ถือสัมปทานอยู่แล้วจึงไม่อาจสอดแทรกเข้าไปได้โดยง่าย ดังนั้นในการประชาสัมพันธ์ผลงานของหน่วยงาน โครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนจึงไม่อาจทำได้สะดวก เพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อเวลาจำนวนมาก และแต่ละหน่วยงานก็ไม่มีงบประมาณเพื่อการนี้

๓.๒ ในหลายหน่วยงานของรัฐมีสถานีวิทยุกระจายเสียงของตนเองอยู่แล้ว แต่เนื่องจากขาดการบริหารจัดการที่ดี ไม่มีการจัดผังรายการที่เป็นที่นิยมของประชาชน ไม่มีนักจัดรายการที่ดี และเข้าถึงความต้องการของประชาชน สถานีวิทยุหลายแห่งของทางราชการ จึงถูกปล่อยทิ้งร้างไว้เป็นจำนวนมาก

ข้อเสนอแนะ

๑) รัฐควรมีนโยบายที่ชัดเจน ในการสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐในระดับท้องถิ่น ลงทุนด้านการสื่อสาร เพื่อมีสถานีวิทยุ หรือโทรทัศน์ เป็นของตนเอง เป็นการ เพิ่มช่องทางการสื่อสารของรัฐสู่ประชาชน

๒) รัฐต้องลงทุนในการสร้างรายการที่ดี สร้างผู้จัดรายการมีคุณภาพ และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อมวลชนของรัฐสนองตอบต่อนโยบายการสื่อสารมวลชนของรัฐอย่างมีทิศทาง และมีประสิทธิภาพ

๓) การบริหารจัดการสถานีวิทยุ โทรทัศน์ของหน่วยงานรัฐควรเปิดโอกาสให้คนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ให้มากที่สุด

๔. ปัญหาการใช้ภาษาในการสื่อสาร

จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ภาษาไทย และ ภาษามลายูถิ่น เป็นภาษาหลักที่ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้เพื่อการสื่อสารในสังคม

ภาษาไทยเป็นภาษาราชการ แต่คนส่วนใหญ่ในสังคมสื่อสารกันโดยใช้ภาษามลายูถิ่น ในการสื่อสาร ประชาชนจำนวนไม่น้อย โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลชนบท มีการศึกษาน้อย หรือไม่มีการศึกษาเลย อ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้ทุกภาษาดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และ เข้าถึงกับประชาชน รัฐจะต้องดำเนินการให้มีการสื่อสารโดยใช้ภาษามลายูถิ่นควบคู่ขนานไปกับการใช้ภาษาไทย

ข้อเสนอแนะ

๑) รัฐควรมีทัศนคติที่ตอบสนองความเป็นจริง ในการใช้ภาษาของคนในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สามารถใช้ภาษาได้ทั้งภาษามลายูและภาษาไทย ซึ่งควรถือเป็นเรื่องของความมีเสน่ห์ ความสวยงาม ความทันสมัย ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับทุกๆ ฝ่ายมากกว่าการบังคับให้ใช้ภาษาใดภาษาหนึ่ง

๒) รัฐควรให้ความสำคัญถึงวิธีของการสื่อสารด้านภาษาที่ได้ผล เป็นหลักมากกว่า เพื่อให้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ทั้งที่เป็นชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมสามารถเข้าใจ ถึงสิ่งที่รัฐต้องการที่จะสื่อไปถึง และในขณะเดียวกันก็สามารถสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันของประชาชน

๕. นโยบายในการใช้ภาษาในการสื่อสาร และข้อมูลของรัฐที่ไม่เพียงพอและมีความแม่นยำของสื่อสารในพื้นที่

๕.๑ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีนักจัดรายการวิทยุและโทรทัศน์จำนวนหนึ่ง จะสื่อสารในรายการด้วยภาษามลายูถิ่น สลับกับการใช้ภาษาไทย ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องดีในแง่ของการสร้างความผสมผสานกันทางวัฒนธรรม ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันและกันของคนสองกลุ่ม แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนทางด้านแนวคิด การใช้สองภาษาคู่ขนานเป็นความหลากหลายทางภาษา และวัฒนธรรมเป็นจุดแข็งและความสวยงามของสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๕.๒ ข้อมูลและข่าวสารการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่มีไม่เพียงพอและขาดความแม่นยำ มีความขัดแย้งกัน ก่อให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยในความจริงใจของรัฐในการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อเสนอแนะ

๑) รัฐควรจัดอบรมด้านภาษา วัฒนธรรมและความรู้เกี่ยวกับนโยบายของรัฐ ให้แก่นักจัดรายการชาวบ้าน ที่ใช้ภาษามลายูถิ่นในการสื่อสาร และนักจัดรายการในสื่อกระแสหลัก เพื่อให้คนเหล่านั้นมีความชำนาญและแม่นยำการใช้ภาษาตลอดจนมีทัศนคติที่สอดคล้องกับแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาพื้นที่มากยิ่งขึ้น เนื่องจากประชาชนบางส่วนของประเทศมาเลเซียสามารถรับชมรายการวิทยุและโทรทัศน์ของไทยได้ ซึ่งจะได้ประโยชน์ทั้งในแง่การเผยแพร่

วัฒนธรรมพร้อมกับช่วยให้ประชาชนของประเทศเพื่อนบ้านเข้าใจในแนวนโยบายของรัฐไทยอย่างถูกต้องด้วยในเวลาเดียวกัน

๒) ส่งเสริมการผลิตรายการวิทยุและโทรทัศน์ทั้งภาคภาษาไทยและภาษามลายูถิ่นที่เน้นการสื่อสารกับประชาชน และผู้ที่อาศัยอยู่ตามตะเข็บชายแดนไทย – มาเลเซีย โดยอาจเป็นรายการข่าวสารบ้านเมืองและนโยบายหรือกิจกรรมที่รัฐต้องการเผยแพร่ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐกับท้องถิ่น

๓) เปิดโอกาสให้คนในชุมชนที่เป็นนักประชาสัมพันธ์ชาวบ้าน หรือผู้จัดรายการชาวบ้าน ที่มีเป็นจำนวนมากในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ในการเป็นนักประชาสัมพันธ์ของรัฐในชุมชน

.....